

Sygn. akt I PK 260/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa N. T.

przeciwko Towarzystwu Finansowemu "S." Spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w K.

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 maja 2007 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 27 kwietnia 2006 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i oddala apelację,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2050 (dwa tysiące pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w K. zmienił wyrok Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w K. z 8 lipca 2005 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki 12880 zł tytułem dodatku funkcyjnego; 2998 zł tytułem skapitalizowanych odsetek z ustawowymi odsetkami od 24 marca 2005 r. oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Powódka N. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa Finansowego "S." Spółki z o.o. w K. niewypłaconych dodatków funkcyjnych za okres od lutego 2002 r. do maja 2004 r. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka była zatrudniona u pozwanego w okresie objętym pozwem na stanowisku głównego księgowego. Uchwałą nr 58/2001 z 26 listopada 2001 r. zarząd pozwanej spółki postanowił poszerzyć zakres obowiązków głównego księgowego o obowiązki przewidziane w regulaminie organizacyjnym dla kierownika działu organizacyjnego (§ 1 ust. 3 uchwały). Regulamin wynagradzania pracowników pozwanej spółki, obowiązujący od 15 grudnia 2001 r. przewidywał w § 4, że pracownikom funkcyjnym przysługuje dodatek funkcyjny. Jednocześnie § 5 ust. 2 regulaminu stanowi, że pracowników obowiązuje tabela stanowisk i zaszeregowania, a § 5 ust. 4, że wynagrodzenie zasadnicze i dodatki funkcyjne określa umowa o pracę zawarta w oparciu o tabele miesięcznych stawek oraz stanowisk, określonych w załączniku nr 1. Zgodnie tym załącznikiem dyrektor miał prawo do dodatku funkcyjnego w wysokości 1070 zł brutto, zaś kierownicy i wicedyrektorzy w wysokości 460 zł brutto. Zdaniem Sądu Rejonowego omawiany dodatek wiąże się bezpośrednio z funkcją pracownika. Prawo do niego nie jest uzależnione, jak przy innych dodatkach, od dopełnienia dodatkowych przesłanek. Fakt powierzenia pracownikowi określonej funkcji uzasadnia jego prawo do dodatku funkcyjnego, jeżeli obowiązujące przepisy przewidują dla tego stanowiska ten dodatek (uzasadnienie wyroku SN z 15 kwietnia 1985 r., I PRN 28/85, OSNCP 1986, nr 1-2, poz. 19). Oznacza to jednocześnie, że dodatek funkcyjny przysługuje wyłącznie pracownikom, których stanowiska zostały wymienione jako uprawniające do tego dodatku. Obowiązujący w pozwanej spółce regulamin wynagradzania nie przewiduje dla głównego księgowego dodatku funkcyjnego. Co prawda zarząd

spółki uchwałą z 26 listopada 2001 r. rozszerzył obowiązki głównego księgowego o obowiązki kierownika działu księgowości, jednakże powódka nie zajmowała stanowiska kierownika komórki organizacyjnej.

Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu apelacji powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji, uznał, że zasługuje ona na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy stwierdził w szczególności, że regulamin wynagradzania jest źródłem prawa pracy w rozumieniu art. 9 k.p. i może stanowić podstawę dochodzenia wynagrodzenia, jeżeli pracownik wykaże, że jego wynagrodzenie odbiegało od norm regulaminowych. W takiej sytuacji do sądu należy ustalenie, czy wynagrodzenie należne pracownikowi odpowiada wskazaniom zawartym w art. 80 k.p. i 78 § 1 k.p. Zgodnie z art. 78 § 1 k.p., wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało, między innymi, rodzajowi wykonywanej pracy. Jak wynika z ustaleń Sądu pierwszej instancji, powódka wykonywała w okresie spornym zarówno pracę głównego księgowego jak i kierownika działu księgowości, a zatem za tak wykonaną pracę przysługiwało jej, w myśl art. 80 k.p. wynagrodzenie stosowne do zakładowych uregulowań obowiązujących w tym względzie. Skoro regulamin wynagradzania przewidywał w załączniku nr 1 prawo osób na stanowiskach kierowniczych do dodatku funkcyjnego w wysokości 460 zł miesięcznie, to roszczenie powódki w tym względzie jest zasadne.

W skardze kasacyjnej pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 78 § 1 k.p., przez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że wynagrodzenie powódki określone w umowie o pracę nie odpowiadało rodzajowi wykonywanej przez powódkę pracy, w związku z czym powódce należy się dodatek funkcyjny określony w regulaminie wynagradzania, pomimo że powódka nie pełniła funkcji za którą zgodnie z regulaminem wynagradzania przysługuje dodatek funkcyjny.

Pełnomocnik skarżącej wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w całości i jego zmianę przez oddalenie powództwa lub o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Okręgowy nie poczynił własnych ustaleń faktycznych, lecz odwołał się do ustaleń Sądu pierwszej instancji. Zgodnie z nimi powódka nie pełniła funkcji kierownika działu księgowości, lecz wykonywała obowiązki głównego księgowego, które zarząd spółki uchwałą nr 58/2001 z 26 listopada 2001 r. rozszerzył o obowiązki należące do kierownika działu księgowości. Odwołując się do tego ustalenia Sąd Okręgowy stwierdził, że „powódka wykonywała w okresie spornym zarówno pracę głównego księgowego jak i kierownika działu księgowości”. Nie oznacza to jednak, że zajęła ona, poza stanowiskiem głównego księgowego, stanowisko kierownika działu księgowości, lecz, że objęła obowiązki wcześniej należące do kierownika tego działu. Zdaniem Sądu Okręgowego, takie rozszerzenie obowiązków powinno być wynagradzane w sposób uwzględniający zwiększenie zadań, tj. z uwzględnieniem wskazań zawartych w art. 78 § 1 i 80 k.p. Dochodząc do takich wniosków Sąd Okręgowy nie wziął jednak po uwagę, że ustalanie zakresu obowiązków związanych z danym stanowiskiem pracy wyodrębnionym w strukturze organizacyjnej zakładu pracy należy do uprawnień organizatorskich pracodawcy i nie może być korygowane w drodze orzeczeń sądowych. Sąd nie dostrzegł także ustalonego i niekwestionowanego stanowiska orzecznictwa Sądu Najwyższego, według którego nałożenie na pracownika dodatkowych obowiązków, zwłaszcza objętych określonym w umowie o pracę rodzajem pracy, nie uprawnia go do dodatkowego wynagrodzenia za pracę, jeżeli takiego wynagrodzenia nie przewidują przepisy płacowe, a praca może być wykonana w normalnym czasie pracy (por. wyroki SN z: 12 stycznia 1998, I PKN 461/97, OSNP 1998, nr 22, poz. 657; 6 czerwca 1980, I PR 47/80, LEX nr 14533; 29 września 1977, I PRN 137/77, PiZS 1978, nr 11, s. 64; 16 grudnia 1971, I PR 382/71, OSNC 1972, nr 5, poz. 98). W tej sytuacji należy w pełni podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym powódce nie przysługiwał dodatek funkcyjny, skoro regulamin wynagradzania nie przewidywał go dla stanowiska głównego księgowego. Słuszność tego stanowiska nie budzi też wątpliwości w świetle ukształtowanego w pełni w orzecznictwie i doktrynie, a poza tym oczywistego, poglądu, zgodnie z którym dodatek funkcyjny przysługuje, jeśli obowiązujące przepisy przewidują go dla danego stanowiska (zob. np. wyrok SN z

25 kwietnia 1985 r., I PRN 28/85, OSNCP z 1986 r., nr 1–2, poz. 19; uchwała składu siedmiu sędziów SN z 30 grudnia 1986 r., III PZP 42/86 (OSNCP z 1987 r., z. 8, poz. 106). Prawo do tego dodatku nie powstaje natomiast, gdy przepisy płacowe nie przewidują go dla danego stanowiska, nawet gdy z jego zajmowaniem wiąże się wykonywanie czynności o charakterze kierowniczym.

Na koniec, już poza zakresem objętym podstawą skargi kasacyjnej, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 77² § 5 k.p. (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 26 lipca 2002 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2002. nr 135, poz. .1146 ze zm., obowiązującym od 29 listopada 2002 r.) w związku z art. 241²⁶ § 2 k.p., regulamin wynagradzania nie może określać warunków wynagradzania pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy w rozumieniu art. 128 § 2 pkt 2 k.p. Zgodnie z wykładnią przeważającą w orzecznictwie Sądu Najwyższego, głównego księgowego należało traktować jako osobę zarządzającą zakładem pracy w imieniu pracodawcy w rozumieniu art. 77² § 5 k.p. w związku z art. 241²⁶ § 2 k.p. także przed 1 stycznia 2004 r. (zob. wyroki SN z: 7 marca 2001 r., I PKN 284/00, OSNP 2002, nr 23, poz. 568; 15 września 2006, I PK 49/06, niepublikowany). W związku z tym, co najmniej od 29 listopada 2002 r., roszczenie powódki nie mogło mieć oparcia w regulaminie wynagradzania także z tego względu, że nie mógł on określać jej wynagrodzenia za pracę.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego – na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.